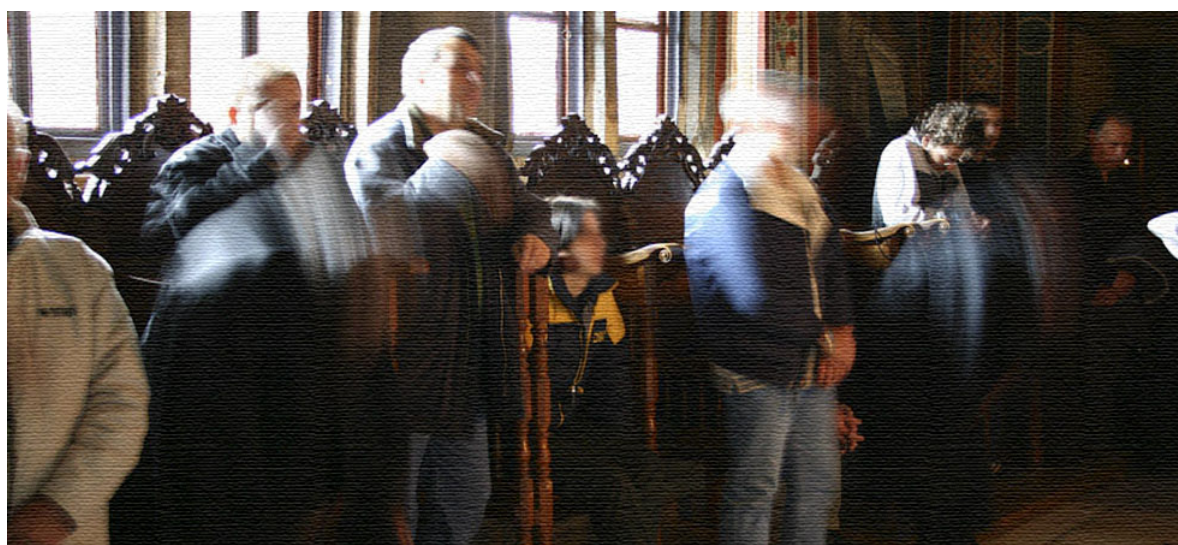

Ο προσανατολισμός του ορθόδοξου χριστιανού στην κοινωνία

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Το Χριστολογικό δόγμα ορίζει ότι «ο Χριστός είναι σαρκωμένη η Δεύτερη Υπόσταση της Αγίας Τριάδας». Η πρόσληψη της ανθρώπινης φύσης από

τον Υιό, «έγινε μέσα στην ιστορία (κι όχι σε κάποιο 'ιερό υπερπέραν') κι έγινε άνθρωπος, χωρίς να πάψει να είναι Θεός». Σκοπός της σάρκωσης του Θεού είναι η αναβάθμιση της ανθρώπινης φύσης - και όχι η κατάργησή της - η οποία επιτυγχάνεται με την απαλλαγή της από τη φθορά και το θάνατο δια του πάθους και της αναστάσεως.

Η θεανθρώπινη φύση του Χριστού -ούτε μόνο θεϊκή, ούτε μόνο ανθρώπινη^[1]- αποτελεί κατάφαση στο ανθρώπινο σώμα -στο υλικό ανθρώπινο σώμα- και εν τέλει στον ιστορικό άνθρωπο.^[2] Ο θεάνθρωπος Χριστός κατά την επί της Γης παρουσία του, συγκρούεται με τις δυνάμεις του κακού και της φθοράς. Βρίσκεται στην πλευρά των ανίσχυρων καθώς θα υποστεί ο ίδιος το διωγμό και τελικά τη σταύρωση και παίρνει θέση στο πλευρό τους ταυτιζόμενος «με τους αδύνατους και τους διωκόμενους, με τους αλλοδαπούς και τους φυλακισμένους»^[3] ενώ κάθε πράξη αλληλεγγύης προς αυτούς την αναφέρει ως γενόμενη προς Αυτόν: «*ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε*». (Ματθ. 25:40) Ο Χριστός ιδρύει την Εκκλησία, της οποίας αποτελεί την κεφαλή, ενώ το σώμα (μέλη) αποτελούν οι πιστοί. Η Εκκλησία επομένως είναι κοινωνία και όσον αφορά τους χριστιανούς: «*η αληθινή υπόστασις των πιστών, δεν βρίσκεται στη βιολογική ατομικότητά τους, αλλά στο σώμα του Χριστού, την Εκκλησία*».^[4] Οι χριστιανοί ως κοινωνοί του σώματος του Χριστού, αποτελούν πλέον ιδιαίτερη κοινότητα τα χαρακτηριστικά της οποίας μας δίνει ο Παύλος με την περίφημη «διακήρυξή» του: «*οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θήλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ*» Γαλ. (3:28) η οποία δεν αφορά απλά κάποια μεταφυσική ισότητα αλλά την κοινωνική πραγμάτωσή της στο παρόν.^[5]

Η νίκη του Χριστού κατά του θανάτου απελευθερώνει τον άνθρωπο από το φόβο του θανάτου. Ο φόβος του θανάτου καλλιεργεί στον άνθρωπο τον εγωκεντρισμό και την ιδιοτέλεια που καθιστούν ανέφικτη την ανάπτυξη ανιδιοτελών κοινωνικών σχέσεων ενώ ο πλησίον γίνεται το μέσο για την ικανοποίηση των ιδιοτελών επιδιώξεων και συμφερόντων, υποσκάπτοντας έτσι την κοινωνική ζωή και αναδεικνύοντας μια σειρά από κοινωνικά προβλήματα.^[6] «*Ο Χριστός ως νικητής της φθοράς και του θανάτου, προσφέρει και στην Εκκλησία, που είναι το σώμα του, τη νίκη αυτήν.*»^[7]

Η χριστιανική εσχατολογία είναι μια ακόμα πηγή προσανατολισμού του Ορθόδοξου χριστιανού σε μια ελεύθερη και δυναμική δράση μέσα στην κοινωνία. Η εσχατολογία ως μετα-ιστορικό γεγονός δεν καθιστά την ιστορία προκαθορισμένη διαδικασία, δεν καταργεί το ιστορικό γίνεσθαι ως συνάρτηση πλήθους παραγόντων και επιλογών του οποίου μέρος της ευθύνης φέρει ο άνθρωπος. Για την ορθόδοξη θεολογία δεν υφίσταται απόλυτος προορισμός - προτεσταντικού ή

άλλου τύπου -• η ιστορία είναι «πορεία ανοιχτή στην ελεύθερη ανθρώπινη δράση και σε απρόσμενες εκβάσεις».[8] Η αναζήτηση της Βασιλείας του Θεού από τον ορθόδοξο χριστιανό δεν τον καθιστά παθητικό απέναντι στην κοινωνική πραγματικότητα που βιώνει στο παρόν. Αντίθετα, τον κάνει απαιτητικό. Εάν «*ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἄρπάζουσιν αὐτήν*» (Ματθ. 11:12), αντίστοιχο δυναμισμό πρέπει να επιδεικνύει, ο άνθρωπος, για την ανατροπή της κοινωνικής αδικίας, της ανισότητας, της εκμετάλλευσης, της εξαθλίωσης του ανθρώπινου προσώπου, γνωρίζοντας ότι ο αγώνας του δεν θα είναι πάντοτε νικηφόρος γιατί είναι αγώνας πραγματικός, επομένως κάθε έκβαση είναι δυνατή.

Παρατήρηση: Συνεχίζουμε τη δημοσίευση με τη μορφή σειράς άρθρων της εργασίας “ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΟΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ” του θεολόγου Παναγιώτη Πολυχρονόπουλου.

[1] Η Εκκλησία αντιστάθηκε με πάθος στις μονοφυσιτικές αιρέσεις (Νεστοριανισμός-Μονοφυσιτισμός)

[2] Θανάσης Ν. Παπαθανασίου, *Κοινωνική δικαιοσύνη*, σ.32-33

[3] Ό.π.,σ.33

[4] Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, *Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού*, ό.π., σ.205

[5] Θανάσης Ν. Παπαθανασίου, *Κοινωνική δικαιοσύνη*, σ.35

[6] Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, *Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού*, ό.π., σ.204

[7] Ό.π.,σ.205

[8] Θανάσης Ν. Παπαθανασίου, ό.π., σ.36-37